

Fővárosi Bíróság

11. K. 31. 9801200715.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A bíróság az EURONICS Magyarország Kft. (Budapest) I. rendű, BRAVOTECH Kft. (Hódmezővásárhely) II. rendű, VÖRÖSKŐ Kft. (Veszprém) III. rendű és ELEKTRO-QUALITY Kft. (Jászberény) IV. felpereseknek a GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott - Vj-149/2006/39. számú - közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A bíróság a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a II. rendű, III. rendű és IV. rendű felpereseket, hogy az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal illetékes szervének külön felhívására a Magyar Állam javára külön-külön fizessenek meg 16.500 (tizenhatezer-ötszáz) forint tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illetéket.

Kötelezi a bíróság felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg alperes részére 450.000 (négy százötvenezer) forint perköltséget, mely összeg az általános forgalmi adó összegét is tartalmazza.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Fővárosi Ítéltáblához címzett, de jelen bíróságnál 6 példányban előterjesztett fellebbezéssel lehet élni.

Indokolás

Az irányadó tényállás szerint az alperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 70. §-a alapján indított versenyfelügyeleti eljárást a felperes ellen annak megállapítására, hogy a felperesek az "EURONICS Műszaki Áruházlánc" néven közösen megjelentetett reklámújságokban a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas tájékoztatást adtak-e egyes háztartási műszaki cikkek vásárlási körülményeiről.

Az alperes az eljárás során megállapította, hogy az I. rendű felperest az EURONICS nemzetközi lánc magyarországi tevékenységének folytatására hozták létre, és az I. rendű felperesi vállalkozásban a II. rendű, III. rendű és IV. rendű felperesek bírnak tagi részesedéssel. Feltárta, hogy az EURONICS magyarországi üzletláncának üzleteit működtető felperesi vállalkozások részben önálló üzletpolitikát folytatnak, mind a beszerzés, mind pedig az értékesítés terén; saját maguk, az üzletlánchoz tartozó többi vállalkozástól függetlenül, önállóan állapítják meg az akcióba be nem vont termékeik eladási árait. Az akciós árakra, illetve az akcióba bevont termékek körére, és az akció módjára vonatkozó döntéseket az I. rendű felperes a II.-III.-IV. rendű felperesekkel, mint tulajdonosokkal közösen hozza meg, az akció megállapított feltételeit reklámújságokban, illetve szórólapokon közölve a fogyasztókkal.

Az alperes által vizsgált magatartás a 2006. április 10. és 2006. augusztus 17. közötti időszak során az "EURONICS Műszaki Áruházlánc" néven közösen megjelentetett reklámújságokban foglalt, árkedvezményre vonatkozó tájékoztatások voltak. Ezek egyik csoportja a fogyasztók "akciós áron" való vásárlási lehetőségét hirdette, amely esetekben az alperes azt vizsgálta, hogy az akciós árak viszonyítási alpjáról a felperesek milyen információkat közöltek. Az ellenőrzött hirdetések másik csoportja csereakcióval volt kapcsolatos, amelynek keretében régi, hasonló funkciójú készülékért különböző mértékű árkedvezményeket adtak a felperesek egyes készülékek vásárlása esetén, "akár 30.000,-Ft kedvezmény" szlogen megjelölésével.

Az alperes az eljárás eredményeként 2007. február 22. napján hozott Vj-149/2007/39. számú határozatában megállapította, hogy a felperesek a 2006. április 10. és 2006. augusztus 17. közötti időszak során az "Euronics Műszaki Áruházlánc" néven az Euronics Magyarország

Kft. által megjelentetett reklámújságokban az akciós árakhoz kapcsolódó árkedvezményekről a fogyasztók megtévesztésére alkalmas módon tájékoztattak. Az alperes a jogsértő magatartás további folytatását megtiltotta, valamint versenyfelügyeleti bírságot szabott ki: az I. rendű, III. rendű és IV. rendű felperesekkel szemben 10.000.000 Ft összegben, a II. rendű felperessel szemben 15.000.000,- Ft összegben.

Az alperes a határozatának IV. 15., 16., 17., és 18., pontjaiban részletesen feltüntette mindkét hirdetési csoport esetében a vizsgált tájékoztatások tartalmát. Ezek összefoglalóan akként jellemezhetők: az árak viszonyítási alapjaként a felperesek a "forgalmazó által javasolt fogyasztói ár" kategóriáját jelenítették meg az akciós árral együtt, összehasonlításban azon a módon, hogy vagy ezt az előbbi kifejezést használták, vagy az "eredeti ár" megnevezéshez fűzték megjegyzésként azt az információt, hogy az „megegyezik a "forgalmazó által javasolt fogyasztói árral". A csereakcióra vonatkozó közlések esetében a reklámújságok fejléce az "akár 30.000,- Ft kedvezmény" feltüntetését tartalmazta, míg az alperes vizsgálata szerint a kiadványban szereplő 16 termék esetében a kedvezmény nem érte el a 30.000,- Ft-ot.

A Versenytanács a fenti tényállásból arra a következtetésre jutott, hogy a reklámújságokban feltüntetett árak mindössze egyetlen valódi jelentéstartalmat hordoztak: a reklámok idején az abba bevont termékek valamennyi Euronics üzletben ugyanazon az egységes akciós áron kerültek forgalomba. Ugyanakkor az akción kívüli árak nem voltak egységesek, ezáltal a feltüntetett árkedvezmények, illetve árengedmények ténylegesen üzletenként különböző mértéket öltöttek, amelyből következően a reklámújságokban közölt, akciós ár és eredeti ár összehasonlítását célzó információk a fogyasztók számára értékelhető tartalommal nem bírtak. Az alperes kifejtette, hogy a felperesek nyilatkozata és adatszolgáltatása alapján megállapítható volt: az akción kívüli eladási árak nem egyeztek meg a forgalmazó által javasolt árral, ez a különbség a fogyasztó előtt nem volt ismert. Az "akcióban: xxxx,- helyett yyyy,-", illetve a hozzá kapcsolódó százalékos eltérés kiemelése és központi üzenatként való megfogalmazása azt a hamis képzetet kelthette a fogyasztóban, hogy az akció számára konkrétan mérhető megtakarítást tett lehetővé, holott valójában a tényleges megtakarítás mértékéről fogalma sem lehetett.

Az alperes az akciókban ígért "akár 30.000,- Ft. kedvezmény" feltüntetésére vonatkozó másik magatartást is az előzőekben ismertetett árfeltüntetési gyakorlat szempontjából minősítette, és csak másodlagos jelentőséget tulajdonított annak, hogy - az egyébként önmagában a.

fogyasztó számára értékelhetetlen módon közölt - árkedvezmény egyes termékeknél nem is teljesülhetett. Ez utóbbi körülményre önmagában nem is állapított meg jogsértést, csak a kifogásolt árfeltüntetési gyakorlatot megvalósító reklámkampány egészére.

A bírság kiszabásakor figyelemmel volt arra, hogy a felperesek közötti döntési kompetenciák - a vállalkozások közötti személyi, irányítási és üzletviteli viszonyok miatt az árfeltüntetési gyakorlat tekintetében - nem választhatók szét, ezért valamennyi eljárás alá vont felelősségét megállapította a jogsértéssel összefüggésben. A bírság összegének meghatározásakor a jogsértést súlyosnak minősítette, a reklámkampány országos hatása, az árfeltüntetési gyakorlatot ismétlődő volta, és a jogsértés hatásának utóbb nem reparálható jellege miatt. A II. rendű felperes Bravotech Kft. esetében súlyosbító körülményként vette figyelembe azt, hogy vele szemben már folyt versenyfelügyeleti eljárás, amely bírság kiszabása melletti jogsértés megállapításával zárult szintén a reklámújságban közölt tájékoztatás általi megtévesztésre alkalmas magatartás tekintetében.

A felperesek a határozattal szemben keresettel éltek. Perköltségigényt is előterjesztettek pernyertességük esetére. Kereseti kérelmükben elsődlegesen a jogsértés hiányának megállapításával a határozat megváltoztatását kérték. Másodlagosan a határozat bírság kiszabására vonatkozó rendelkezéseinek megváltoztatását kérelmezték a szankció összegének mérsékelésével. Kereseti kérelmük indokolása szerint a határozatban foglalt jogértelmezés jogsértő, mert nem lehet megtévesztésről szó, ha a hirdetett akciós ár mellett szereplő magasabb ár megjelölésével együtt, azonos látómezőben, megfelelő betűmérettel és jól olvashatóan szerepel az, hogy alapárként pontosan milyen ár van feltüntetve. A felperesek álláspontja szerint a fogyasztó nem értelmezheti ezt az üzenetet akként, hogy a magasabb ár a termék korábbi ára, mivel a "forgalmazó által javasolt fogyasztói ár" nem téveszthető össze az "eredeti vételár" vagy "korábbi vételár" kifejezésekkel. Véleményük szerint a fogyasztó pontos tájékoztatást kapott az akciós ár viszonyítási alapról. Utalt az alperes Vj-106/2005. számú ügyben hozott határozatára, amelyben a Versenytanács a nagy értékű termékek reklámjával kapcsolatban megjegyezte, hogy az apró betűs magyarázat a megtévesztésre alkalmas magatartást megszünteti, tehát - felperesek nézete szerint - a fogyasztó kellő körültekintését ezekben az esetekben elvárta az alperes. A német és az osztrák versenyjogi gyakorlatra is hivatkoztak, amelynek értelmében a megtakarítás feltüntetése, az ajánlott ár megjelenítése nem tiltott.

A bíróság kiszabása vonatkozásában előadták, hogy az eltúlzott. Az alperes nem vette figyelembe, hogy ezt az árfeltüntetési gyakorlatot korábban nem kifogásolta, és ebben bízva folytatták a felperesek a jelenlegi reklámkampányt.

A felperesek a tárgyaláson továbbá kifejtették, hogy az alperes úgy állította be a felperesek magatartását, mintha a forgalmazó által javasolt árat, másrészt az akciós árat és ezzel párhuzamosan még egy kedvezményes árat is kommunikált volna. Ugyanakkor a reklámújságokat megtekintve látható, hogy a felperesek konkrét termékekre vonatkozó árkedvezményt nem hirdettek. Álláspontjuk szerint olyan gyakorlat, amely nem jelöl meg konkrét kedvezményt, nem sérti a Tptv. 8. §-ában foglalt szabályokat. Kiemelte, hogy az összességében 45.000.000 Ft bírság súlyos terhet ró a felperesekre, amely szankció azért is méltánytalan, mert ennek az alperesi gyakorlatnak nem volt előzménye hazánkban.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte a határozatában foglaltak fenntartásával. Perköltségigényt is előterjesztett pernyertessége esetére. Előadta, hogy a verseny piacon kifejtett magatartás éppen azért volt jogsértő, mert az akciót megelőzően nem volt egy egységes, valamennyi üzlet által ténylegesen alkalmazott ár, ami az összehasonlítás alapját képezhette volna, továbbá a megjelölt "forgalmazó által javasolt fogyasztói ár" nem jelentheti a valamennyi üzlet által ténylegesen megszabott árat. Az árkülönbözetről konkrét számokban kifejezhető tájékoztatást kaptak a fogyasztók, a valóságban azonban - az üzletenként eltérő árak miatt - a tájékoztatás megtévesztő volt. Az a körülmény pedig nem értékelhető bírságcsökkentő - különösen jogsértésben közreható - tényezőként, hogy az alperes eddigi gyakorlata ezt az árfeltüntetési technikát nem kifogásolta. Utalt arra, hogy a II. rendű felperes ellen már volt folyamatban versenyfelügyeleti eljárás az árak alkalmazása és az azokra vonatkozó tájékoztatás kapcsán.

A bíróság megállapította, hogy a felperes keresete nem alapos.

A Tptv. 8.§ (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A törvény alkalmazásában fogyasztó a megrendelő, a vevő és a felhasználó. Ugyanezen § (2) bekezdése szerint a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha: a) az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata az egészséges környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas

módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas áru jelzéssel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

c) az áru értékesítésével, forgalmazásával összefüggő, a fogyasztó döntését befolyásoló körülményekről - így különösen a forgalmazási módról, a fizetési feltételekről, a kapcsolódó ajándékokról, az engedményekről, a nyerési esélyről - megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak;

d) különösen előnyös vásárlás hamis látszatát keltik.

A kiemelt rendelkezések összevetésével a bíróság arra kíván rámutatni, hogy a gazdasági verseny szabadságának és tisztaságának megóvása a fogyasztók érdekeinek védelme szempontjából is alapvető jelentőségű. A törvény a fogyasztó alatt a megrendelőt, a vevőt, és a felhasználót érti. A fogyasztó úgy határozható meg, hogy valójában fogyasztónak minősül az, aki a gazdasági tevékenység körén kívül árut, illetőleg szolgáltatást vesz, rendel, kap, használ, továbbá az, aki az áruval, illetve a szolgáltatással kapcsolatos tájékoztatás címzettje.

A kiemelt rendelkezésekből az is megállapítható, hogy a Tptv. 8.§ (2) bekezdése a teljesség igénye nélkül alpontokba osztva sorolja fel azokat a típus magatartási formákat, amelyeket a fogyasztók megtévesztésének minősít. Így az árura vonatkozó megtévesztés jellegzetes fajtái az áru lényeges tulajdonságaira, így az árára vonatkozó félrevezető tájékoztatások.

A fentiekből kiindulva a bíróság az alperessel egyezően azt állapította meg, hogy a felperesek által közzétett tájékoztatás alkalmas volt a fogyasztók megtévesztésére a következők szerint:

A felperesek maguk is úgy nyilatkoztak a kereset 3.3. pontjában, hogy a "forgalmazó által javasolt fogyasztói ár" nem azonosítható az "eredeti ár" és "korábbi vételár" kifejezésekkel. A bíróság rámutat arra, hogy éppen az adta a tájékoztatás jogsértő jellegét, miszerint az akciós árhoz képest megadott viszonyítási alapról nem lehetett a tényleges kedvezményre pontosan következtetni, mivel az árak valódi összehasonlítására, a kedvezmény mértékének feltüntetésére csak az akciós ár és a korábban alkalmazott vételár közlése lett volna alkalmas. Az alperes helyesen utalt arra, hogy e két utóbbi tényező megjelenítése hiányában a fogyasztó nem kaphatott valós képet arról: mennyire előnyös a felperesek újabb ajánlata a korábbi árhoz képest. A felperesek ugyanis a "forgalmazó által javasolt fogyasztói ár" kategóriáját alkalmazták, azt egységesen, minden üzletre jellemzően adták meg, ebből azonban a fogyasztó még nem tudta ellenőrizni az egyes üzletekben nyújtott árkedvezmény tényleges

összegét, figyelemmel arra, hogy a termékek korábban alkalmazott ára üzletenként eltérő volt.

A felperesi előadással ellentétben megállapítható az is: az alperes nem azt kifogásolta, hogy lett volna egy egyösszegben megjelenő árkedvezmény, amelyet pontatlanul közöltek a felperesek, hanem azt, hogy a feltüntetett két árkategóriából (akciós ár és "forgalmazó által javasolt fogyasztói ár") képezhető volt, számszerűsíthető volt egy különbözeti összeg, amely azonban a ténylegesen elérhető árkedvezményt nem tükrözhetette. Az alperes helyállóan hivatkozott arra, hogy a tájékoztatás a vevők félrevezetésének lehetőségét hordozta, ugyanis a vevők nem voltak abban a helyzetben, hogy az árkedvezményt kontrollálják, összemérjék, lévén a felperesek által az egyes üzletekben kiszabott ár a reklámújságokban nem jelent meg.

A felperesek azon érvelésével összefüggésben, hogy az alperesi döntés, értelmezés alapján semmilyen kedvezményt nem lennének jogosultak ajánlani a fogyasztóknak, a bíróság rámutat arra: amennyiben az árkedvezmény megjelenítése valóban üzletenként, az akciót megelőzően érvényesített összeg és az akciós ár egyidejű feltüntetésével történt volna, akkor a jogsértés is átértékelődhetett volna. Ennek hiányában - összehasonlításra valóban alkalmas adatok közlése nélkül - a felperesek árkedvezményre vonatkozó ígérete a fogyasztók számára nem volt kontrollálható. A bíróság kiemeli, hogy a vásárláskor bír jelentőséggel a termék lényeges tulajdonságainak, így az árból adott kedvezménynek a pontos közlése, mert e feltétel döntő szerepet játszik abban, hogy az adott termék megvásárlása mellett határozza-e el magát a vevő.

A bíróság osztotta az alperes hivatkozását abban is, hogy a perbeli esetben a felperesek által említett német és osztrák versenyfelügyeleti gyakorlat nem alkalmazható, az alperesnek a Tpv. alapján kell eljárni és azt kell vizsgálnia: maga a közlés módja alkalmas volt-e a fogyasztók félrevezetésére.

A bíróság rámutat arra, hogy a termékre vonatkozó közlés, a reklám azért kap különösen fontos figyelmet a versenyjogi szabályozásban, mert hatását a nyilvánosság körében fejtheti ki, a fogyasztókhoz közvetlenül juthat el, ezért elsődleges eszköze annak, hogy a vásárlók figyelmét a termékre irányítsa.

Összegezve megállapítható, hogy a jogsértés megítélése szempontjából tehát irreleváns az a felperesi kereseti előadás, mely szerint a fogyasztóknak a nagy értékű cikkek vásárlásakor kellő körültekintéssel kell eljárni, és ennek keretében módjukban áll a termék kedvezményes áráról később, az üzletben meggyőződni, miután a jelen jogsérelem a jogsértő információk közreadásában mutatkozott meg, a jogsértés a félrevezetésre alkalmas közléssel befejeződött. E körben a bíróság utal a Tpv. 8.§ (2) bekezdésének a) pontjára, miszerint a jogsértés megvalósul, bármilyen, a megtévesztésre objektíve alkalmas tájékoztatással. A jogsértés tényén nem változtat, hogy fogyasztói panasz nem volt. A jogsértést kimentő hatással jelen esetben nem bír a vevő esetleges magatartása, mert ellentétben a felperesek által hivatkozott Vj-106/2005. számú ügyben feltárt tényállással, a perbeli ügyben nem a betűméret megválasztása volt vitatott, hanem az összehasonlításban illetve magyarázatként, megjegyzésként szerepeltetett árkategóriák önmagukban voltak alkalmatlanok a kedvezmény tényleges összegének, feltételeinek vevő általi megállapítására.

A bíróság a rendelkezésre álló adatokból megállapította, hogy az alperes a tényállás felderítési kötelezettségének eleget tett, helytálló tényállási elemeket emelt be a határozatába. A bíróság szerint az alperes megfelelően határozta meg a vizsgálandó kérdést, és abból a tények értékelésével helyes jogi következtetésre jutott, az egyedi esetben irányadó körülményeket feltárta, ezek mérlegelésével okszerű döntést hozott. E tényállási elemek elegendőek voltak a magatartás minősítéséhez, és bírósági felülvizsgálatához, a peres eljárásnak egyébként sem tárgya az alperes jogalkalmazói gyakorlatának elemzése.

A felperesnek a bíróság összegének mérséklésével összefüggő kereseti érvelésére a bíróság kiemeli, hogy a Tpv. 78.§-ának rendelkezése folytán a jogsértő magatartás objektív következménye lehet a bíróság kiszabása. A bíróság mértékénél figyelembe veendő enyhítő, illetve súlyosbító körülményeket a törvény 78.§ (2) bekezdése határozza meg.

Az alkalmazott bíróság mértékének alapjául szolgáló mérlegelési szempontokat az alperesi határozat tartalmazta. Mérlegelés felülbírálatára a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság abban az esetben jogosult, ha a mérlegelés nem helytálló tényeken, vagy azok kirívóan okszerűtlen értékelésén alapul. Ilyenre azonban a felperesek keresetükben nem hivatkoztak, és a bíróság sem tárt fel. Az alperes a vizsgálati anyaga tárgyává tette a felperesi magatartás elemeit, amelyek egybevetésével megállapítható, hogy a

bírság összege reális. A II. rendű felperes esetében a súlyosbító körülményeként szerepeltetett korábbi versenyfelügyeleti eljárás megfelelően került értékelésre, annak bírságnövelő hatásával a bíróság egyetértett. Nem eltúlzott továbbá a szankció a bírság maximumának objektív korlátjához (Tpv. 78. § (1) bekezdés) képest sem, az jóval a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért - a határozatban is szerepeltetett - felperesi nettó árbevétel tíz százaléka alatt maradt. Nem volt helytálló a felperes érvelése az ismétlődő jogsértés alperesi értékelése kérdésében sem, mert az alperes jogosult számba venni a közigazgatási per tárgyát képező, vagy per lefolytatása nélkül befejeződő versenyjogi eljárásokat.

Mindezek alapján a bíróság felperesek keresetét teljes egészében a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339.§ (1) bekezdése alapján elutasította.

A bíróság a pervesztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes perbeli képviselőjével felmerült perköltség (ügyvédi munkadíj) összegének megfizetésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletre figyelemmel kötelezte. A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti illeték viselésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43.§ (3) bekezdése, és a 6/1986. (VI.26) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte felpereseket annak figyelembevételével, hogy az ügyben négy felperes szerepelt, de csak egyszeres összegben került előzetesen lerovásra a kereseti illeték.

A fellebbezés lehetőségét a Pp. 340.§ (2) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2008. február 27.

Jogerős: 2008. 04. 17.